Монгол Улс
НЭЗХДШ болон ТС-ийг боловсруулах хүрээнд дотоодын хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай хийсэн зөвлөлдөх уулзалт
2017 оны 8-р сарын 31

Тус тэмдэглэл нь уулзалтын явцад дэвшүүлсэн асуудлын товч, албан бус тойм юм. Хэрвээ та энэ уулзалтанд оролцсон бөгөөд тэмдэглэлд засвар оруулах эсвэл нэмж мэдээлэл өгөхийг хүсвэл ibaatarkhuu@worldbank.org и-мейл хаягаар Б. Индратай холбогдоно уу.

Дэлхийн Банк Групп (ДБГ) нь Монгол Улсын хөгжлийн боломж, сорилт, тулгамдсан асуудал болон ДБГ-ээс Монгол Улсад үзүүлж болох дэмжлэгийн талаар санал бодлоо солилцох зорилгоор 2017 оны 8 дугаар сарын 31-нд 15 дотоодын хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай уулзлаа.

Хэлэлцүүлгийг дараах үндсэн гурван асуудлын хүрээнд хийлээ:

1) Таны бодлоор Монгол Улсад ядуурлыг эцэслэж, хамтын хөгжил цэцэглэлтийг хангахад ямар гол боломж, сорилт, бэрхшээл тулгамдаж байна вэ?
2) Таны бодлоор дараагийн 4-6 жилийн хугацаанд Монгол Улсын хөгжлийн нэн тэргүүний зорилго юу байх вэ?
3) Дараагийн 4-6 жилийн хугацаанд Монгол Улсад ядуурлыг эцэслэж, хамтын хөгжил цэцэглэлтийг тогтвортойгоор хангахын тулд ДБГ (Дэлхийн Банк, ОУСК, ОТХОБА) Монгол Улсад хэрхэн тусалж, дэмжлэг үзүүлэх нь зүйтэй гэж та үзэж байна вэ?

Ангилал	**Оролцогчдын санал**

Улс орны хөгжлийн дүн шинжилгээ (ядуурлыг устгаж, хамтын хөгжил цэцэглэлтийг дэмжих арга зам, боломж, сорилт, бэрхшээл)	**<u>Сорилтууд</u>** **Засаглал:** • Төрийн байгууллагуудын уялдаа холбоо муу • Төрийн бодлогын хэрэгжилт тогтвортой биш, урт хугацааны бодлогын хэрэгжилт сул бөгөөд хэрэгжилтийг дэмжих хууль эрх зүйн хүрээ байхгүй • Бодлогын хэрэгжилтийг дэмжих хяналт, шалгалтын хүрээ үр дүнгүй бөгөөд сул • Засгийн газарт авлигал газар авсан • Төр засаг хувийн хэвшлийн үйл ажиллагаанд хэтэрхий их оролцдог **Дэд бүтэц, макроэдийн засгийн нөхцөл байдал:** • Төмөр зам, зам тээвэр, логистикийн төв зэрэг хувийн хэвшлийг дэмжих дэд бүтэц сул. Дэд бүтцийг хөгжүүлэхийн тулд төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх хэрэгтэй. • Эдийн засгийн төрөлжилт сул, уул уурхайн салбараас маш их хамааралтай • Том хэмжээний стратегийн төслүүдийг хэрэгжүүлж байгаа хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүдэд дэмжлэг байдаггүй **Санхүүгийн хүртээмж, хүний нөөц:** • Урт хугацааны санхүүжилт болон хөрөнгө оруулалт дутмаг. Санхүүжилт өндөр өртөгтэй. • ЖДҮ-үүд өөрсдийн үйл ажиллагааг тэлэх чадавх, чадвар дутмаг байдаг **Боломж болон хамтын ажиллагааны чиглэлүүд:** • Засгийн газарт ажиллаж байгаа холбогдох мэргэжилтнүүдийн ур чадвар, чадавхийг сайжруулах • Төрийн болон хувийн байгууллагуудын засаглал, хариуцлагын тогтолцоог сайжруулах • Урт хугацааны санхүүжилтийн олдоцыг нэмэгдүүлж, нөхцөлийг нь илүү уян хатан болгох шаардлагатай • Хөрөнгийн зах зээл гэх мэт санхүүжилт, хөрөнгө оруулалтын өөр эх үүсвэрүүдийг хөгжүүлэх • Зарим чухал төслүүдийг хэрэгжүүлэх, судалгаа шинжилгээг хийх дээр хувийн хэвшилтэй хамтран ажиллах • Эрүүл мэнд нь ядууралтай холбоотой гол хүчин зүйлсийн нэг тул улсын эрүүл мэндийн даатгалын тогтолцооны үйл ажиллагаа, менежментийг сайжруулах • Ижил салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувийн хэвшлийн байгууллагуудын шилдэг туршлагуудыг бусадтайгаа хуваалцах, хамтын ажиллагааг хөхиүлэн дэмжих хэрэгтэй.

	• Засгийн газрын бодлогын хэрэгжилтийн хяналт шалгалтын хүрээг сайжруулах. • Санхүүгийн технологийг ашиглах ядуу болон нэн ядуу иргэдэд хүрэх шинэлэг үйлчилгээнүүдийг бий болгох, судлах. • Татварын хувь хэмжээг нэмэхээс илүүтэйгээр татварын суурь баазыг нэмэхийг судлах. • ДБГ-ын шилдэг туршлага, төслөөс суралцах боломжийг судлах • Боловсролын чанарыг сайжруулахад анхаарах, тэр дундаа бага сургууль болон их дээд сургуулиудын чанар. Багш нарын чадавх, ур чадвар, амьдрах нөхцлийг сайжруулах. • Байгалийн баялгийн менежментийг илүү үр ашигтай болгох. • Хамгийн ач холбогдолтой гол салбаруудад өсөлтийг дэмжихийн тулд шаардлагатай дэд бүтэц, логистикийн төвүүдийг байгуулах. • Уул уурхайн салбар бусад салбарт эрэлт үүсгэж, ажлын байрыг шууд бусаар нэмэгдүүлдэг. • “Органик сүү, сүүн бүтээгдэхүүн” гэсэн Монгол брэндийг хөгжүүлэхэд анхаарах.

ДБГ-ын дэмжлэг, оролцооны тал дээр ирүүлсэн санал	**Арга зам болон хэрэгжилт:** • Өмнөх туршлага дээрээ үндэслэн төрийн байгууллагуудад ажиллаж байгаа мэргэжилтэн, албан хаагчдын чадавх, ур чадварыг дэмжих илүү үр ашигтай арга замыг эрэлхийлж бий болгох. • Хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай холбогдолтой гол төсөл, арга хэмжээг боловсруулах, хэрэгжүүлэхдээ хувийн хэвшилтэй уялдаа холбоотой ажиллах, тэдэнтэй зөвлөлдөх. • Боловсрол, эрүүл мэндний салбарын төсвийн нийт төсөвт эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх тал дээр Засгийн газарт ДБГ-с зөвлөмж өгөх. • Мэдлэг, сайн туршлага хуваалцаж, Засгийн газар, хувийн хэвшил болон олон улсын түншүүдийг нэг дор цуглуулж, хамтран ажиллахад түлхэц болдог ДБГ-ын давуу талыг ашиглах.

Уулзалтын үеэр оролцогчдоос авсан товч судалгааны хариу:

1. Ирэх 10 жилийн хугацаанд ядуурлыг бууруулж, хамтын хөгжил цэцэглэлтийг дэмжихийн тулд Монгол Улс аль чиглэлээр хөгжихөд голлон анхаарах ёстой вэ? (Боломжит хариултуудаас 5 хүртэлх хариултыг сонгоно уу)

– Төрийн удирдлага/шинэтгэл	72.73% 8
– Эрүүл мэнд	72.73% 8
– Боловсрол	72.73% 8
– Хувийн хэвшлийг хөгжүүлэх	27.27% 3
– Байгалийн нөөцийн удирдлага	27.27% 3
– Гадаадын хөрөнгө оруулалт	27.27% 3
– Санхүүгийн зах зээл	27.27% 3
– Ус, ариун цэврийн байгууламж	18.18% 2
– Ажлын байр бий болгох/хөдөлмөр эрхлэлт	18.18% 2
– Авлигатай тэмцэх	18.18% 2
– Хөдөө аж ахуй, мал аж ахуй, ойн сан	18.18% 2

– Худалдаа, экспорт	18.18% 2
– Байгаль орчныг хамгаалах, бохирдлыг хянах	18.18% 2
– Хүнсний аюулгүй байдал	9.09% 1
– Эдийн засгийн өсөлт	9.09% 1
– Зам, тээвэр	9.09% 1
– Хөдөөгийн хөгжил	9.09% 1
– Хотын хөгжил	9.09% 1
– Эрчим хүч	9.09% 1
– Нийгмийн хамгаалал	0.00% 0
– Эрх тэгш боломжоор хангах	0.00% 0
– Уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөг бууруулах	0.00% 0
– Гамшгийн эрсдэлийн удирдлага	0.00% 0

2. Дараагийн 4-6 жилийн хугацаанд ДБГ Монгол Улсыг аль чиглэлд дэмжвэл хамгийн их үр дүнтэй гэж Та үзэж байна вэ? (Боломжит хариултуудаас 3 хүртэлх хариултыг сонгоно уу)

– Төрийн удирдлага, засаглалын чиглэлээр дэмжих	72.73% 8
– Хүний хөгжлийг дэмжих	54.55% 6
– Бизнесийн орчинг сайжруулах чиглэлээр дэмжих	54.55% 6
– Дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих	36.36% 4
– Байгалийн нөөцийн удирдлага, байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр дэмжих	18.18% 2
– Бүгд чухал	18.18% 2